

nihil autē prohibet ex peccato veniali oriri mortale: cū veniale sit dispositio ad mortale. ¶ Ad triū dicēdū q̄ nullus obligat ad impossibile et iō si tot p̄cepta plar̄ aliq̄s i gerat seu iniungat q̄ subdit̄ ea implere nō possit: excusat a peccato. et ideo plati abstinere debēt a multitudine preceptorum.

Ad secundum sic pro

cedit. ¶ Vides q̄ inobīa sit gravissimū peccatū. Dī. n. p̄. Regl. is. Quasi peccatū ariolādi ē re pugnare et q̄ scelus idolatrie nolle acq̄sere. s̄ idolatria est gravissimū peccatū ut s̄ hitus ē. ḡ iobīa ē gravissimū peccatū. ¶ Illud peccatū dī eē i sp̄m sc̄m p̄ qd̄ tollit̄ ipedimēta peccatū ut s̄ dicit̄ ē. s̄ p̄ inobīam dī tenit̄ hō p̄ceptus quod maxime retrahit hōiem a peccato. ḡ inobīa est peccatū i sp̄m sc̄m. et ita ē gravissimū peccatū. ¶ P̄. Aplus dic̄ ad Ro. 5. q̄ p̄ vnius inobīam peccatores multi constituti sūt. sed cā vides eē potior effectu. ḡ iobīa videt̄ eē ḡui⁹ peccatū q̄ alia q̄ ex ea causat̄. ¶ S̄ 3. ē q̄ gratū ē dī tenet̄ p̄cipiētē q̄ p̄ceptū. s̄ qdā peccatū sūt i ipsā p̄sonā p̄cipiētis: sicut p̄ de blasphemā et homicidio. ḡ inobīa nō ē gravissimū peccatū. ¶ R̄. dicēdū q̄ nō oīs inobīa ē egle peccatū. Potest. n. vna inobīa eē ḡuior altera duplici. ¶ Uno ex pte p̄cipiētis. q̄uis. n. oēm curā hō apponere debeat ad h̄ q̄ cuiuslibz superior obediat: tñ magl̄ ē dībitū q̄ hō obediat superiori q̄ inferiori p̄tati. cui⁹ signū ē q̄ p̄ceptū inferiori p̄termittit̄ si sit p̄cepto superioris h̄riū. vñ dīsequēs ē q̄ q̄sto superior ē ille q̄ p̄cipit̄ tāto ei inobediētē eē sit graui⁹. et sic iobediētē eē deo ē ḡui⁹ q̄ iobediētē eē hōi 2° ex pte p̄ceptorū. nō. n. p̄cipiēs egle vult impleri oīa q̄ mādāt. magl̄. n. unusq̄sq̄ p̄cipiens vult finē q̄ id qd̄ ē fini p̄p̄quū. et ideo tāto ē inobīa ḡuior quāto p̄ceptū quod q̄ p̄terit̄ magl̄ ē de itētiōe illi⁹ q̄ p̄cipit̄. Et i p̄ceptū qd̄ dei manifestū ē q̄ quāto p̄ceptū dat̄ de meliori tāto ē ei⁹ iobīa ḡuior: quia cū volūtas dei p̄ se ferat̄ ad bonū: quāto aliqd̄ ē meli⁹ tāto deus vult illud magl̄ impleri. vñ q̄ iobediētēs ē p̄cepto de dilectione di gratū peccat̄ q̄ iobediētēs ē p̄cepto de dilectione primi. volūtas at̄ hōis nō sp̄ magl̄ fert̄ i meli⁹. et iō vbi obligamur ex se hōis p̄cepto non est ḡui⁹ peccatū ex eo q̄ maius bonum p̄terit̄: s̄ ex eo q̄ p̄terit̄ illd̄ qd̄ ē magl̄ dī itētiōe p̄cipiētis. Sic ḡ oportz̄ fm̄ dīfos

iobīe q̄ dīfos dīfos peccatū gradib⁹ sparare. nā iobīa q̄ dītenit̄ dei p̄ceptū ex ipsa rōne iobīe graui⁹ ē peccatū q̄ peccatū q̄ peccat i hōiem si e cerneret̄ inobīa dei. et h̄ iō dico: q̄ q̄ p̄ri mū peccat: etiā 3° dei p̄ceptū agit. si tñ i aliq̄ potiori p̄ceptū dei dītenet̄ ad h̄nc peccatū ḡui⁹ esset. inobīa at̄ q̄ dītenit̄ p̄ceptū hōis lenior ē peccatū q̄ dītenit̄ ipse p̄cipiēs: q̄ ex reuerētia p̄cipiētis p̄cedē debz̄ reuerētia p̄cepti. et si mili⁹ peccatū qd̄ directe p̄tinet ad p̄ceptū dei sic blasphemā l̄ aliqd̄ h̄mōi ḡui⁹ ē etiam semota p̄ itellectū iobīa a peccato q̄ eēt illd̄ peccatū i q̄ dītenit̄ solū dei p̄ceptū. ¶ Ad p̄mū ḡ dicēdū q̄ illa sparatio Samuel n̄ ē egle: s̄ similitudinis: q̄ iobīa redūdat in dītem p̄tū dei sicut et idolatria: licz̄ idolatria magl̄. ¶ Ad secūdū dicēdū q̄ nō oīs iobīa ē peccatū i sp̄m sc̄m: s̄ solū illa cui obstinatio adhibet̄ nō. n. dītemptus cui⁹ cūq̄ qd̄ peccatū ipedit̄ constituit̄ peccatū in sp̄m sc̄m aliq̄n cuiuslibz̄ boni dītemptus esset peccatū i sp̄m sc̄m: q̄ p̄ qd̄libet̄ bonū pōt̄ hō ipediti a peccato. s̄ bonoz̄ illoz̄ dītempt⁹ fac̄ peccatū i sp̄m sc̄m q̄ directe ducit̄ ad p̄niam et remissionē peccatū. ¶ Ad tertius dicēdū q̄ p̄mū peccatū p̄mi parētis ex q̄ i oēs peccatū emanavit nō sūt inobīa fm̄ q̄ ē sp̄ale peccatū: s̄ supbia ex q̄ hō ad inobīam p̄cessit. vñ apls̄ i v̄bis ill⁹ videt̄ accipe iobē dīctiā fm̄ q̄ gnali⁹ se habet ad oē peccatū.

Inde consi

derādū ē d̄ gratia sine gratitudine et ingratitudine. Circa grām at̄ q̄rit̄ sex. p̄ vtz̄ gratia sit sp̄alis vtz̄ ab alijs distincta. 2° quis

teneat̄ ad maiores gratiar̄ actiōes deo utz̄ innocēs uel penitēs. 3° vtz̄ sp̄ teneat̄ homo ad grās beneficijs humanis reddendas. 4° vtz̄ retributio grāz̄ sit differēda. 5° vtz̄ sit mensurāda fm̄ acceptū beneficiū vel secum dū dātis affectū. 6° vtz̄ oporteat aliqd̄ mai⁹ rependere.

Ad primū sic proce

dif. ¶ Vides q̄ grā nō sit vtz̄ sp̄alis ab alijs distincta. Maxima. n. beneficia a deo et a parētib⁹ accepim⁹. s̄ honor quē deo retribuim⁹ p̄tinet ad v̄tutē religionis. honor autē quē retribuim⁹ parētib⁹ p̄tinet ad v̄tutē pietatis. ḡ grā siue ḡritudo n̄ ē vtz̄ ab alijs distincta

Retributio proportionalis pertinet ad iusticiam commutativam ut patet per philosophum in 5. ethicorum. scilicet gratia redduntur ut retributio sit: ut ibidem dicitur. gratia redditio gratia quod pertinet ad similitudinem est actus iusticie non gratitudo est spiritualis virtus ab alijs distincta. **C**onpensatio requiritur ad amicitiam conservandam ut patet per philosophum in 8. et 9. ethicorum. scilicet amicitia se habet ad omnes virtutes per quas homo amat. gratia siue gratitudo ad quam pertinet recipere beneficia non est spiritualis virtus. **S**ed est quod Tullius ponit gratiam gratum facientem spiritalem iusticie partem. **R**espondeo dicendum quod sicut dicitur in 1. 2. dicitur: scilicet deus est gratia ex quo aliquid debet: necesse est officium debiti reddere ratione: ita tamen quod spiritus in maiori illud quod minus est continet. in deo autem per principalem iuventur causa debiti eo quod ipse est primum principium omnium bonorum non secundario aut in patre quod est primum in generatione et discipline principium. aut in persona que dignitate precellit ex qua cetera beneficia procedunt. aut in aliquo benefactorum a quo aliquid particularia et privata beneficia percipiuntur per quod particulariter ei obligamur. Quia ergo non quicquid debemus deo vel patri vel persone dignitate precellenti debemus alicui benefactorum a quo aliquid particulare beneficium recepimus. inde est quod per religionem qua debiti cultus deo impeditur: et pietate que colimus parentes: et obsequium quod colimus personas dignitate precellentes: gratia siue gratitudo que benefactoribus gratiaz recipiuntur. et distinguuntur a promissis virtutibus sicut quilibet posterior distinguitur a priori quasi ab ea deficientes. **A**d primum ergo dicendum quod sicut philosophus in 1. dicitur: quodammodo supercellens pietas ita est et quodammodo excellens gratia siue gratitudo. unde et gratia actio ad deum superposita est ita ea que ad religionem pertinent. **A**d secundum dicendum quod retributio proportionalis pertinet ad iusticiam commutativam quam attenditur habet debiti legale: puta si pacto firmetur ut tantum pro tanto retribuatur: sed ad virtutem gratie siue gratitudinis retributio pertinet que fit ex solo debito honestati: quia scilicet aliquid sponte facit: unde et gratitudo est minus gratia si sit coacta ut Seneca dicit in libro de beneficiis. **A**d tertium dicendum quod cum via amicitia supra virtutem fundetur quicquid est virtutis in amico est amicitie in peditivum: et quicquid est virtuosum est amicitie provocativum. et per hoc per compensationem beneficiorum amicitia conservatur quous recipiens beneficiorum ad virtutem gratitudinis spiritualiter pertinet.

Ad secundum sic pro

cedit. **V**idetur quod magis teneatur ad gratias reddere deo innocens quam penitens. **Q**uanto enim aliquis maior donum a deo percipit: tanto magis ad gratias actiones tenetur. sed maior est donum innocentie quam iusticie instituetur. ergo videtur quod magis teneatur ad gratias actionem in odes quam penitens. **R**espondeo. **S**ic benefactori debetur gratia actio: ita et dilectio. sed **A**ugustinus dicit in 4. de sermone. **Q**uis hominum suam cogitationem infirmitatem audet viribus suis tribuere castitate atque innocentiam suam ut minus amet te quasi minus fuerit ei necessaria misericordia tua donas per te concessis ad te et per ea subdit: et ideo tantummodo imo amplius te diligat: quia per quem me videt tantis peccatorum meorum languoribus exui: per eum se videt tantis peccatorum languoribus non implicari. ergo etiam magis tenetur ad gratiam reddendam innocens quam penitens. **R**espondeo. **Q**uanto gratuitum beneficium est magis continuatum tanto maior pro eo debetur gratia actio. sed in innocente magis continuatur donec gratie beneficium quam in penitente. dicitur enim **A**ugustinus ibidem. **G**ratie tue deputo et mie tue: quia peccata mea tanquam glaciem solvisti: gratie tue deputo et quicquid non feci mala quod non. facere non potui: et omnia mihi dimissa esse fateor: et que mea sponte feci mala: et que te ducere non feci. ergo magis tenetur ad gratias actiones innocens quam penitens. **S**ed est quod dicitur **L**uce 7. **Q**ui plus dimittit plus diligit. ergo eadem ratione plus tenetur ad gratias actiones. **R**espondeo dicendum quod actio gratiarum in accipiente respicit gratiam dantis. unde ubi est maior gratia ex parte dantis ibi requiritur maior gratia actio ex parte recipientis. gratia autem est gratia dantis. **U**nde dupliciter potest esse ex parte dantis maior gratia. **U**no ex quantitate dantis. et hoc modo innocens tenetur ad maiores gratias actiones: quia maior donum ei datur a deo et magis continuatur ceteris paribus absolute loquendo. alio potest dici maior gratia quia magis datur gratia. et hoc magis tenetur ad gratias actiones penitens quam innocens: quia magis gratia datur illi quod ei datur a deo cum non esset dignus peccata datur ei gratia. et sic licet illud donum quod datur innocenti sit absolute consideratum maius: tamen donum quod datur penitenti est maius in comparatione ad ipsum. sicut est parvum donum pauperi datum est ei maius quam diviti magni. et quia actus circa singularia in his que agenda sunt magis consideratur quod est hic vel nunc tale: quam quod est simpliciter tale: sicut philosophus dicit in 3. ethicorum de voluntario et involuntario. **E**t per hoc patet responsio ad obiecta.

Ad tertium sic proce

dit. **V**idetur quod homo non teneatur ad gratiarum

Ende conti

Ad primum sic pro

tunc alie effectus p[ro]p[ri]us erat. et ideo non debet ei
recop[en]satio beneficij sicut p[ro]p[ri]us. et t[er]m[in]u[m] q[ui]ntum
fieri p[otes]t salua h[on]estate memoria debet h[ab]eri
prestiti beneficij: vt p[er] p[ro]p[ri]u[m] i. 9. ethicoz.
Ad sextu[m] dicendu[m] q[uo]d sicut dictu[m] est: recop[en]satio
beneficij precipue p[er]tinet ex affectu. et
ideo eo mo[do] debet recop[en]satio fieri q[uo]d magis sit
vtilis si t[er]m[in]u[m] postea p[er] eius iniuria i[n] damnu[m] ipsi
veritat[em] no[n] i[m]putat recop[en]santi vt Seneca di
cit i. 6. de beneficijs reddendu[m] mibi e[st] no[n] ser
uandu[m] cui reddidero hoc tuendu[m].

Ad quartu[m] sic pro

cedit. Videt[ur] q[uo]d h[ab]ere debeat statim beneficijs
recop[en]sare. Illa. n. q[uo]d debent sine certo ter
mino tenemur restituere ad statim. s[ed] no[n] est
aliquis termin[us] p[re]script[us] recop[en]sato[i] beneficij
q[uo]d t[er]m[in]u[m] cadit sub debito vt dicitur. e[st] tenet h[ab]ere
statim beneficiu[m] recop[en]sare. ¶ **¶** Quato aliq[ui]d
bonum sit ex maiori ai feruore tato videtur
e[ss]e laudabili[us]. sed ex feruore ai videt[ur] p[re]cedere
q[uo]d h[ab]ere nullas moras adhibeat i[n] faciendo q[uo]d
debet. q[uo]d videt[ur] e[ss]e laudabili[us] q[uo]d statim h[ab]ere bene
ficiu[m] reddat. ¶ **¶** Seneca dicit i. 2. de benefi
cys q[uo]d p[ro]p[ri]u[m] benefactor[is] e[st] libet[er] et cito facit. s[ed] re
cop[en]satio debet beneficiu[m] adq[ui]re. q[uo]d debet ita
t[er]m[in]u[m] recop[en]sare. ¶ **¶** Seneca dicit i. 3.
de beneficijs. Qui festinat reddere no[n] aiuz ha
bet q[ui]t[us] hois s[ed] debitor. ¶ **¶** dicendu[m] q[uo]d sicut i
beneficio d[omi]no duo considerant[ur]. s. affectus et
donu[m]: ita eti[am] h[ab]ere duo considerant[ur] i[n] recop[en]sati
one beneficij. et q[ui]ntu[m] quide[m] ad affectu[m] recop[en]satio
statim fieri debet. ¶ **¶** Seneca dicit i. 2. d[omi]n[u]m
beneficijs. Vis reddere beneficiu[m] accipe be
nigne. ¶ **¶** dicit[ur] aut[em] ad donu[m] d[omi]n[u]m q[uo]d de expectari
t[em]p[or]e q[uo]d recop[en]satio sit benefactori opportuna.
¶ **¶** Si aut[em] no[n] coueni[en]ti t[em]p[or]e statim velit aliq[ui]s mu
nus p[er] munere reddere no[n] videt[ur] e[ss]e virtuosa
recop[en]satio. vt. n. Seneca dicit i. 4. de bene
ficijs q[uo]d nimis cito cupit soluere iuit[us] debet.
et q[uo]d iuit[us] debet i[n] grat[ia] e[ss]e. ¶ **¶** Ad p[ri]mu[m] q[uo]d dicit[ur]
du[m] q[uo]d debitu[m] legale e[st] statim soluendu[m]: aliq[ui]n n[on]
e[st] co[n]seruata iusticie e[qu]litas si vn[de] retineret
re alteri[us] absq[ue] ei[us] volu[n]tate. s[ed] debitu[m] morale
dependet ex honestate debetis. et ideo oportet
reddi debito t[em]p[or]e s[ed] q[uo]d exigit rectitud[em] v[er]tu
tis. ¶ **¶** Ad secundu[m] dicendu[m] q[uo]d feruor volu[n]tatis
no[n] e[st] virtuosus si non sit r[ati]o ordinat[us]. et ideo si
aliquis ex feruore ai p[ro]cupet debitu[m] t[em]p[or]e non
erit laudandus. ¶ **¶** Ad terti[u]m dicendu[m] q[uo]d beneficia
eti[am] sunt opportuno t[em]p[or]e danda. et t[un]c non e[st]

aplus tardadu[m] cu[m] opportunu[m] t[em]p[or]e aduenerit
et ideo eti[am] obseruari oportet i[n] beneficij
recop[en]satione.

Ad quintu[m] sic pro

cedit. Videt[ur] q[uo]d beneficij recop[en]satio no[n]
sit att[en]d[en]da s[ed] affectu[m] beneficiat[is]: s[ed] s[ed] affectu[m]
tu[m]. Recop[en]satio. n. beneficijs debet. s[ed] benefi
cui i[n] effectu co[n]sistit vt ipsu[m] nome[n] sonat. q[uo]d re
cop[en]satio debet att[en]di s[ed] affectu[m]. ¶ **¶** gra
tia q[uo]d recop[en]sat beneficia e[st] p[er] iusticie. s[ed] iusticia
respicit e[qu]litate[m] dati et accepti. q[uo]d in gra[ti]a re
cop[en]satio attendendus e[st] mag[is] effectus q[uo]d
affect[us] beneficiat[is]. ¶ **¶** Null[us] p[otes]t att[en]de[re] ad
id q[uo]d i[n] grat[ia]. s[ed] solus deus cognoscit iteriore[m]
affectu[m]. q[uo]d no[n] p[otes]t fieri gra[ti]a recop[en]satio s[ed] af
fectu[m]. ¶ **¶** Seneca dicit i. p[ri]mo de beneficijs
Nonnu[m] mag[is] nos obligat q[uo]d dedit p[ro]p[ri]a ma
gnifice q[uo]d exiguu[m] tribuit s[ed] libet[er]. ¶ **¶** di
cendu[m] q[uo]d recop[en]satio beneficij p[otes]t ad tres vir
tutes p[er]tinere. s. ad iusticia[m]: ad gra[ti]a[m]: et ad ami
cicia[m]. Ad iusticia[m] q[uo]d p[er]tinet q[ui]ntu[m] recop[en]satio
habet r[ati]o[n]em debiti legalis sicut i[n] mutuo et
alys huiusmodi. et i[n] tali recop[en]satio debet at
t[en]di s[ed] q[ui]ntitate[m] dati. Ad amicitia[m] at p[er]tinet
recop[en]satio beneficij. et sicut ad virtute[m] gra[ti]a s[ed]
q[uo]d habet r[ati]o[n]em debiti moral[is]. alie t[em]p[or]e et alie. na[m]
i[n] recop[en]satio[n]e amicitie oportet respectu[m]
h[ab]eri ad amicitie ca[us]a[m]. vnde i[n] amicitia vtilis d[omi]n[u]m
bet recop[en]satio fieri s[ed] vtilitate[m] qua[m] q[ui]ntu[m]
ex beneficio consecut[us] e[st]. i. amicitia aut[em] h[ab]ere
sti debet i[n] recop[en]satio[n]e h[ab]eri respectus ad elec
tion[em] siue ad affectu[m] dantis: q[uo]d h[ab]ere p[ri]cipue re
grit[us] ad v[er]tute[m] vt dicit[ur] i. 8. ethicoz. et sicut q[uo]d gra[ti]a
respicit beneficiu[m] s[ed] q[uo]d e[st] gratis ip[s]su[m]: q[uo]d q[uo]d de
p[er]tinet ad affectu[m]. ideo eti[am] gra[ti]a recop[en]satio at
t[en]dit magis affectu[m] dantis q[uo]d effectu[m]. ¶ **¶** Ad
p[ri]mu[m] q[uo]d dicit[ur] q[uo]d ois actus moralis ex volu[n]tate
dep[en]det. v[er]u[m] beneficij s[ed] q[uo]d e[st] laudabile
put ei gra[ti]a recop[en]satio debet: malit[er] q[uo]d de
consistit i[n] effectu: s[ed] formalit[er] et p[ri]ncipaliter i[n]
volu[n]tate. ¶ **¶** Seneca dicit i. p[ri]mo de beneficijs. Benefi
ficiu[m] no[n] i[n] eo q[uo]d fit aut dat[us] co[n]sistit: s[ed] i[n] ip[s]o da
tis aut facietis ai[n]o. ¶ **¶** Ad secundu[m] dicendu[m] q[uo]d
gra[ti]a e[st] p[er] iusticie no[n] q[uo]d de sic sp[eci]es generis s[ed] p[er]
quada[m] reductio[n]e[m] ad gen[us] iusticie vt s[ed] dicit[ur]
e[st]. v[er]u[m] no[n] oportet q[uo]d eade[m] r[ati]o debiti att[en]dat[ur] i[n]
vtraq[ue] virtute. ¶ **¶** Ad t[er]tiu[m] dicendu[m] q[uo]d affectus
hois p[er] se quide[m] solus deus videt s[ed] s[ed] q[uo]d per
aliqua signa manifestat p[otes]t eti[am] ip[s]u[m] h[ab]ere agno
scere. et h[ab]ere mo[do] affect[us] beneficiat[is] cogit[ur] ex ip[s]o

modo q̄ beneficiū retribuif. puta q̄a gaudēter:
et p̄mpte aliquis beneficiū ip̄edit.

Ad sextum sic proce

dit. **V**idetur q̄ nō oporteat aliquē plus exhibe
re in recōpensationē q̄ suscepit in beneficio
Quibusdā. n. sicut parētib⁹ nec etiā in eq̄līs
recōpensationē fieri pōt: sicut pl̄s dicit i 8.º ethi
cor. sed v̄tus nō conat̄ ad ip̄ossible. nō ḡ grē
recōpensationē tēdit ad aliqd̄ mai⁹. **S**i aliq̄s
plus recōpēsat q̄ i beneficio accepit ex h̄ ip̄so
q̄si aliqd̄ de nouo dat. sed ad beneficiū d̄ nouo
datū tenet hō gr̄a recōpēsat. ḡ ille q̄ primo
beneficiū dederat tenebit aliqd̄ mai⁹ recōpēsa
re: et sic p̄cederet i infinitū. sed virt⁹ nō cona
tur ad infinitū: q̄a infinitū aufert nām boni vt
d̄r in 2.º metaph. ḡ grē recōpēsatō nō debet
excedere acceptū beneficiū. **I**usticia in
eq̄litate consistit: s̄ maius ē ḡdā equalitatis ex
cessus cū q̄ i qualibet v̄tute excessus sit viti
osus. videtur q̄ recōpēsatō aliqd̄ mai⁹ accepto
beneficio sit vitiosū et iusticie oppositū. **S**ed
3.º ē qd̄ pl̄s dicit i 5.º ethicor. Refamulari opoz
tet ei q̄ gr̄a n̄ fecit et rursū ipsū recipere: quod.
q̄des sit dū aliqd̄ mai⁹ retribuif. ḡ recōpēsa
tio debet tendere ab h̄ q̄ aliqd̄ maius faciat.

Rō dicēdū q̄ sicut dictū est recōpensationē
grē respicit beneficiū s̄m volūtate beneficiēt
i q̄ qd̄ p̄cipue hoc cōmēdabile videtur q̄ ḡtis
beneficiū oritur: ad qd̄ nō tenebat: et iō q̄ bene
ficiū accepit ad hoc obligat̄ ex debito hone
statis vt similit̄ aliqd̄ gratis ip̄edit. nō autē
videtur gratis aliqd̄ ip̄edere nisi excedat quāti
tate accepti beneficii: q̄a q̄s diu recōpēsat min⁹
vel equale nō videtur facere gratis: s̄ reddē
quod accepit. et iō grē recōpēsatō sp̄ tendit
vt p̄ suo posse aliqd̄ mai⁹ retribuatur. **A**d p̄
mū ḡ dicēdū q̄ sicut dictū ē: in recōpēsatōe
beneficiū magis ē cōsiderāndus affect⁹ q̄ effect⁹.
si ḡ cōsideremus effectū beneficii qd̄ fili⁹ a parē
tib⁹ accepit. s. eē et viuere. nihil equale fili⁹ re
cōpēsatōe pōt vt pl̄s dicit. si autē attēdamus ad
ipsā volūtate dantis et retribuētis sic pōt fili
us aliqd̄ maius p̄f̄i retribuere vt Seneca dicit
i 3.º de beneficiis: s̄ tñ nō pōt sufficere ad ḡti
tudine recōp̄nsandi voluntas. **A**d secūdū
dicēdū q̄ debitū ḡtitudis ex caritate deriuat̄
ē quāto plus soluit̄: tanto magis debetur s̄m
illud ad R. o. 13.º. Neminis quicq̄s debeatis nisi
vt inuicē diligatis. et iō nō ē incontinentens si
obligatio ḡtitudinis inf̄minabilis sit. **A**d

tertū dicēdū q̄ sicut in iusticia q̄ ē virtus car
dinalis attēdit equalitas reposita i gratitudine at
tēdit equalitas volūtati vt. s. sicut. ex p̄mpti
tudine volūtatis beneficiū aliq̄s exhibuit ad qd̄
nō tenebatur: ita etiā ille q̄ suscepit beneficiū
aliqd̄ supra debitū recōpēset.

Inde cōside

Orandū est de i gratitudine.
Et circa h̄ querit̄ quatuor. p̄
v̄t̄ i gratitudo sp̄ sit p̄ctm.
2.º v̄t̄ i gratitudo sit pecca
tū sp̄ale. 3.º v̄t̄ ois i gratitudo sit p̄ctm̄ morta
le. 4.º v̄t̄ i gratis sint beneficia subtrahēda.

Ad primū sic proce

ditur. **V**idetur q̄ i gratitudo nō sp̄ sit p̄ctm̄. Di
cit. n. Seneca i 2.º de beneficiis q̄ i grat⁹ ē qui
nō reddit beneficiū. sed quicq̄ aliq̄s nō possit̄ res
cōpēsatōe beneficii nisi peccādo. puta si auxilia
tus ē hōi ad peccādū. cū ergo abstinere a pec
cato nō sit p̄ctm̄: videtur q̄ i gratitudo nō sp̄ sit
p̄ctm̄. **S**ed ē peccatū ē i p̄tate peccatis: q̄
s̄m Aug. nullus peccat i eo qd̄ vitare nō pōt
s̄ quicq̄ nō ē in p̄tate peccatis i gratitudinem
vitare: puta cū nō h̄eat unde reddat. oblitio
etiā nō ē i p̄tate n̄ra. cū tñ Seneca dicit in 3.º
de beneficiis q̄ i gratissimus oisū ē q̄ oblitus
ē. ḡ i gratitudo nō sp̄ ē peccatū. **S**ed nō vide
tur recōpēsatōe q̄ nō vult aliqd̄ debere s̄m illō
apli ad R. o. 13.º. Neminis quicq̄s debeatis. sed
q̄ inuit̄ debet ingrat⁹ ē: vt Seneca dicit i 4.º d̄
beneficiis. q̄ nō sp̄ i gratitudo ē peccatū. **S**ed
3.º ē qd̄. 2. ad Thimod. 3.º i gratitudo connume
ras alijs p̄ctis cū d̄r. Parētib⁹ nō obediētis:
ingr̄ti scelesti. **R**ō dicēdū q̄ sicut dictum ē:
debitum gratitudinis est quoddā debitū ho
nestatis quā virtus regit. ex hoc at̄ aliqd̄ ē
p̄ctm̄ q̄ repugnat virtuti: unde manifestū est
q̄ ois i gratitudo ē peccatū. **A**d p̄mū
ḡ dicēdū q̄ ḡtitudō respicit beneficiū. ille autē
q̄ alicui auxiliat̄ ad peccādū nō offert beneficiū
sed magis nocumētū: et iō nō debet gratiarū
actio ei nisi forte. p̄p̄ volūtate si sit decept⁹
dum credidit adiutare ad bonū adiunxit ad
peccādū. et tūc nō debet talis recōpensationē:
vt adiunxerit ad peccādū: quia h̄ nō eēt recōpē
satōe bonū s̄ malū qd̄ trias gratitudini. **A**d
secūdū dicēdū q̄ null⁹. p̄p̄ ip̄otentia reddē
di ab i gratitudine excusat̄: ex q̄ ad debitū
gratitudinis reddēdū sufficit sola voluntas